

Ωτίτιδες: Σε τι οφείλονται

Ο πόνος στα αυτιά, η ωταλγία, όπως λέγεται επιστημονικά, είναι μία από τις συχνότερες αιτίες που θα οδηγήσουν έναν ασθενή στον γιατρό, είτε τον παθολόγο, είτε τον παιδίατρο, είτε, τελικά, τον Ωτορινολαρυγγολόγο, που είναι και ο εξειδικευμένος στο συγκεκριμένο όργανο γιατρός.

Η ωταλγία είναι ένα σύμπτωμα, αρκετά έντονο τις περισσότερες φορές, που μπορεί όμως να υποκρύπτει μία πληθώρα παθολογικών καταστάσεων.

Η συνηθέστερη, ωστόσο, αιτία της είναι η ωτίτιδα, δηλαδή η φλεγμονή του αυτιού, είτε του εξωτερικού είτε του εσωτερικού τμήματος αυτού, οπότε μιλάμε για εξωτερική ή μέση ωτίτιδα αντίστοιχα.

Παρόλο που η ωταλγία μπορεί να εμφανισθεί καθόλη τη διάρκεια του έτους και σε όλες τις ηλικίες, υπάρχει μία εποχιακή και ηλικιακή κατανομή. Έτσι, ενώ το καλοκαίρι κυριαρχούν οι εξωτερικές ωτίτιδες, που σχετίζονται με την έκθεση στο νερό, κατά τους φθινοπωρινούς και χειμερινούς μήνες η πλειονότητα των ωτιτίδων είναι μέσες και σχετίζονται με ιώσεις και γενικότερα τις λοιμώξεις του αναπνευστικού. Επίσης, αφορούν κατά κύριο λόγο τα παιδιά.

Οξεία μέση ωτίτιδα

Η οξεία μέση ωτίτιδα (ΟΜΩ) είναι στην πραγματικότητα μια συνέπεια μιας λοίμωξης του αναπνευστικού και συνοδεύει ή ακολουθεί προϋπάρχοντα ρινικά συμπτώματα, όπως καταρροή, μπουκώμα, φτάρνισμα, πυρετό, βήχα. Ο λόγος είναι ότι η μύτη και τα αυτιά είναι «συγκοινωνούντα δοχεία», οπότε οτιδήποτε προσβάλλει τη φυσιολογική λειτουργία της μύτης έχει επίπτωση στα αυτιά μας. Έτσι, είναι πιθανό στα πλαίσια μιας λοίμωξης να εμφανίσουμε πόνο σε ένα ή και στα δύο αυτιά μας.

Ο πόνος στις περιπτώσεις αυτές είναι έντονος και διαρκής και απαιτεί τη λήψη παυσίπονου, για να υποχωρήσει. Ωστόσο, αν υπάρχει ΟΜΩ, τότε, σύντομα (εντός λίγων ωρών), θα επανέλθει και ενδέχεται να συνοδεύεται από εκροή υγρού από το αυτί, αισθητή μείωση της ακοής και σε σπάνιες περι-

και τι πρέπει να κάνουμε

η Γιατρός εξηγεί...

ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΒΛΑΧΟΥ,
ΩΡΛ - Χειρουργός Κεφαλής και Τραχήλου
Διευθύντρια 3ης ΩΡΛ Κλινικής Χειρουργικής Κεφαλής και Τραχήλου

πτώσεις εμβοές ή και ίλιγγο. Αυτό σηματοδοτεί την αναγκαιότητα άμεσης εκτίμησης από τον ειδικό ΩΡΛ, ώστε να διαγνωσθεί και αντιμετωπισθεί το πρόβλημα.

Η σωστή διάγνωση

Η διάγνωση θα στηριχθεί σε ένα λεπτομερές ιστορικό (έναρξη και διάρκεια συμπτωμάτων, ένταση αυτών, συνοδά συμπτώματα), αλλά και στην πλήρη κλινική εξέταση της κεφαλής και του τραχήλου και όχι αποκλειστικά των αυτιών (ρινοσκόπηση, ενδοσκόπηση ρινός, φάρυγ-

γα και λάρυγγα, ωτοσκόπηση και ωτομικροσκόπηση).

Η κατάλληλη θεραπεία

Η θεραπεία μιας οξείας μέσης ωτίτιδας περιλαμβάνει, συνήθως, αντιβιοτική αγωγή από το στόμα και αναλγησία, σε συνδυασμό με ρινικές πλύσεις και σπρέι, που θα βοηθήσουν στην αποκατάσταση των ρινικών συμπτωμάτων που είναι η αιτία του προβλήματος. Τις πρώτες τουλάχιστον μέρες, καλό είναι να αποφεύγεται η διαβροχή των αυτιών. Με τη λήψη της αγωγής ο

πόνος αναμένεται να υποχωρήσει μέσα στα 2 με 3 πρώτα εικοσιτετράωρα. Αν αυτό δεν συμβεί, ή αν το αυτί αρχίσει να τρέχει, συνιστάται να επικοινωνήσουμε με τον γιατρό μας εκ νέου. Η μείωση της ακοής και ένα αίσθημα μπουκώματος του αυτιού ωστόσο, μπορεί να παραμείνει για αρκετές μέρες μετά την αποδρομή της οξείας ωτίτιδας και δεν θα πρέπει να μας θορυβεί. Σε περίπτωση, όμως, που δεν υποχωρήσει εντός 3 εβδομάδων, τότε θα πρέπει να απευθυνθούμε στον γιατρό, διότι μπορεί να απαιτείται περαιτέρω αντιμετώπιση.

Όσον αφορά στα παιδιά

Ξεχωριστή αναφορά θα πρέπει να γίνει στους μικρούς μας ασθενείς. Στις ηλικίες από 6 μηνών έως 2 ετών, αλλά και γενικότερα στην παιδική ηλικία, οι ωτίτιδες είναι πολύ συχνές για λόγους ανατομικούς, ωριμότητας του ανοσοποιητικού, αλλά και τρόπου ζωής, και κυρίως της παρακολούθησης των παιδικών σταθμών και του συγχρωτισμού που λαμβάνει χώρα εκεί. Επειδή, επιπλέον, τα παιδιά δεν μπορούν να εκφράσουν με ακρίβεια τα συμπτώματά τους και πολλές φορές αυτά είναι άτυπα, χρειάζεται επαγρύπνηση. Συγκεκριμένα:

- ▶ ο πόνος που επιδεινώνεται, όταν το παιδί είναι ξαπλωμένο
- ▶ συνεχές τράβηγμα του πτερυγίου του αυτιού
- ▶ αϋπνία
- ▶ αναίτιο κλάμα
- ▶ μη ανταπόκριση σε ήχους
- ▶ κεφαλαλγία και σύγχυση
- ▶ ανεξήγητη ανορεξία
- ▶ πυρετός,

είναι συμπτώματα που θα πρέπει να θορυβήσουν τους γονείς. Ειδικά, αν αυτά διαρκούν περισσότερο από μία ημέρα, αν αφορούν σε βρέφη κάτω των 6 μηνών, αν τρέχει υγρό από τα αυτιά του παιδιού ή αν συνυπάρχει υπνηλία ή/και διέγερση, ενώ νοσεί από μια λοίμωξη αναπνευστικού, πρέπει να επικοινωνήσουμε άμεσα, αρχικά με τον παιδίατρο και εν συνεχεία με τον ΩΡΛ. Στα παιδιά η εξέλιξη της ωτίτιδας είναι πολύ ταχύτερη αυξάνοντας την πιθανότητα επιπλοκών, αν δεν αντιμετωπισθεί έγκαιρα και σωστά.

Η αντιμετώπιση είναι παρόμοια με αυτή των ενηλίκων, με εξαίρεση τα βρέφη κάτω των 6 μηνών, όπου συνήθως απαιτείται νοσηλεία στο νοσοκομείο και ενδοφλέβια χορήγηση της αγωγής.

Η σπουδαιότητα της πρόληψης

Η έγκαιρη και έγκυρη διάγνωση και αντιμετώπιση της ωτίτιδας μας προφυλάσσει από αρκετές επιπλοκές που ενδέχεται να προκύψουν από μία παραμελημένη ωτίτιδα, με σοβαρές

συνέπειες για τον ασθενή. Επιπλέον, η επίσκεψη σε ΩΡΛ είναι απαραίτητη, όχι μόνο για τη διάγνωση, αλλά και τη διαφορική διάγνωση της ωταλγίας από άλλες μορφές ωτίτιδας ή άλλες πιθανές αιτίες ωταλγίας.

Στο πλαίσιο αυτό είναι επιθυμητά, στο βαθμό φυσικά που είναι εφικτά, τα παρακάτω:

- ▶ **Αποφυγή των κοινών κρουολογημάτων** (καλή υγιεινή, φτάρνισμα και βήχας με κάλυψη, μείωση χρόνου παιδικού σταθμού)
- ▶ **Αποφυγή έκθεσης σε καπνό**
- ▶ **Θηλασμός τουλάχιστον για 6 μήνες**- παρέχει στο βρέφος αντισώματα που προφυλάσσουν
- ▶ **Σίτιση σε όρθια θέση** και όχι με το βρέφος ξαπλωμένο
- ▶ **Εμβολιασμός**

Άλλα αίτια που προκαλούν πόνο στα αυτιά

Ειδικότερα, μια μέτριας έντασης ή διαλείπουσα ωταλγία ενδέχεται να οφείλεται και σε άλλες καταστάσεις είτε σχετικές με το αυτί είτε όχι. Λόγω της νεύρωσης που δέχονται τα αυτιά μας, αποτελούν μία περιοχή όπου «αντανakλούν» πόνοι από πολλές άλλες περιοχές της κεφαλής. Ενδεικτικά, μία ωταλγία μπορεί να προκαλείται από:

- ▶ παθήσεις των δοντιών
- ▶ παθήσεις του φάρυγγα και των αμυγδαλών
- ▶ παθήσεις των παραρινίων κόλπων
- ▶ παθήσεις της άρθρωσης της γνάθου
- ▶ παθήσεις του λάρυγγα
- ▶ παθήσεις του αυχένα
- ▶ νευραλγία
- ▶ στο πλαίσιο μιας αυτοάνοσης πάθησης

Αυτός είναι και ο λόγος που σε κάθε περίπτωση πόνου στο αυτί, συνιστάται η λήψη αναλγητικού από του στόματος και η αποφυγή οποιασδήποτε άλλης αγωγής, μέχρι να υπάρξει εκτίμηση από τον ειδικό Ωτορινολαρυγγολόγο.

SOS

Προς τους γονείς!

Αν και πολλά παιδιά (και οικογένειες) ταλαιπωρούνται αρκετά από επανειλημμένα επεισόδια ωτίτιδων στα πρώτα χρόνια ζωής, δεν θα πρέπει να ξεχνάμε πως πρόκειται για αυτοπεριοριζόμενη πάθηση σε αυτές τις ηλικίες που, καθώς το παιδί αναπτύσσεται και αποκτά άμυνα, μειώνεται και εξαφανίζεται. Όπως συνηθίζεται να λέγεται, κάθε πέρσι και χειρότερα, κάθε φέτος και καλύτερα!

Μην ξεχνάτε

Συμπερασματικά, η οξείας έναρξης συμπτωματολογία από την περιοχή των αυτιών δεν πρέπει να υποτιμάται ή να παραβλέπεται. Ο πόνος, η μείωση της ακοής, η παρουσία υγρού στο αυτί και ο ίλιγγος, είτε εκδηλώνονται μεμονωμένα είτε, πολύ περισσότερο, σε συνδυασμό, απαιτούν την έγκαιρη αναζήτηση εξειδικευμένης βοήθειας από τον ειδικό ΩΡΛ, ώστε να ανακουφισθεί η οξεία κατάσταση, αλλά και να αποφευχθούν οι, αρκετά σοβαρές, πιθανές επιπλοκές που θα μπορούσαν να προκληθούν ή και η μετάπτωση σε χρόνιες καταστάσεις και παθήσεις των αυτιών.